

POSTANOWIENIE

19 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Widło

na posiedzeniu niejawnym 19 kwietnia 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa Z. T.
przeciwko A. spółce akcyjnej w P.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Z. T.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu
z 14 grudnia 2020 r., I AGa 267/19,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda Z. T. na rzecz pozwanej A. spółki akcyjnej w P. 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód Z. T. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14 grudnia 2020 r, w sprawie o zapłatę, w którym na skutek apelacji strony pozwanej A. spółki akcyjnej z siedzibą w P. od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 17 września 2019 r. zmieniono zaskarżony wyrok, w ten sposób, że powództwo oddalono.

W skardze kasacyjnej pełnomocnik powoda wniósł o jej przyjęcie do rozpoznania powołując się w uzasadnieniu po pierwsze, na przesłankę istotnego

zagadnienia prawnego sprowadzającego się do pytania; „czy brak określenia w umowie z góry (łącznie) maksymalnej wysokości kary umownej (kar umownych), której może domagać się strona, wykracza poza granicę swobody umów zakreślonych przez art. 353¹ k.c. i tym samym powoduje nieważność zastrzeżonej kary umownej (art. 58 § 1 i 2 k.c.) z uwagi na jej sprzeczność z istotą kary umownej, albowiem stosownie do treści art. 483 § 1 k.c. dopuszczalne jest zastrzeżenie w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy”.

Po drugie, pełnomocnik powoda powołał się na oczywistą zasadność skargi, która, w jego ocenie, przejawiała się, w tym, że Sąd II instancji nie rozpoznał istoty sprawy w granicach apelacji, z uwagi na szereg naruszeń prawa procesowego i materialnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga kasacyjna nie wypełnia ustawowych przesłanek koniecznych dla przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne;
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów;
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa.

W skardze zawarto wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego, które to zagadnienie skarżący sformułował w postaci pytania rekomendowanego Sądowi Najwyższemu

w ramach przedsądu kasacyjnego. W ocenie wnoszącego skargę zaprezentowana Sądowi Najwyższemu kwestia ma istotne znaczenie dla praktyki sądowej, gdyż wiąże się problemami, jakie często pojawiają się w sporach sądowych na tle realizacji umów, zwłaszcza umów zawieranych w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w których zamawiający określa warunki umowy, odnośnie do potencjalnego zamówienia. Jak wskazał skarżący kwestia ujętą przesłanką z art. 398⁹ §1 pkt 1) k.p.c. była przedmiotem zainteresowania piśmiennictwa oraz orzecznictwa, przy czym przytoczył on przykładowe orzeczenia sądowe, w tym Sądu Najwyższego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że przesłanka istotnego zagadnienia prawnego nie wchodzi w rachubę odnośnie do kwestii prawnej, której wyjaśnienie nie miałoby żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym w zaskarżonym wyroku stanie faktycznym. W orzecznictwie tego Sądu wyraża się również zapatrywanie, że okolicznościami uzasadniającymi rozpoznanie skargi kasacyjnej mogą być tylko takie, które Sąd Najwyższy mógłby następnie uwzględnić przy jej rozpatrywaniu (zob. postanowienia: z 4 sierpnia 2003 r., III CK 120/03; z 29 czerwca 2001 r., I PKN 33/01). Nadto Sąd Najwyższy stwierdził także, że istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1) k.p.c. powinno wiązać się z problemem o charakterze interpretacyjnym, nie zaś subsumcyjnym (zob. postanowienie z 9 września 2004 r., II CZ 94/04). Nie można też przyjmować, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli wskazana przez stronę wykładnia przepisu jest powszechnie przyjęta w orzecznictwie oraz literaturze, a przez sądy obu instancji została uwzględniona. Odnosząc rozważania do przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, że skarżący wprawdzie sformułował zagadnienie prawne, któremu, nadto, można przypisać walor istotności, wskazał też na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, jednak uszło uwagi skarżącego, że kwestia ta w istocie nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej. Otóż posiłkując się postanowieniami łączącej strony umowy można zauważyć, że zostały w niej określone obiektywne podstawy, które umożliwiały wyliczenie ostatecznej wysokości kary umownej, a którą to karę oznaczono, jako 10% wartości należnego wynagrodzenia. W konsekwencji wysokość kary umownej maksymalnej była możliwa do ustalenia będąc wartością oznaczalną. Skarżący

wprawdzie sformułował zagadnienie prawne mające charakter istotny, to jednak nie zadośćuczynił temu wymogowi przedsądu, że wyjaśnienie tego zagadnienia ma mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia jego skargi kasacyjnej. W efekcie należało przyjąć, że przesłanka z art. 398⁹ §1 pkt 1) k.p.c. nie została przez autora skargi należycie wykazana.

Nie została wykazana też przesłanka oczywistej zasadności skargi, która jak stwierdził skarżący polegała, między innymi, na tej okoliczności, że Sąd Apelacyjny nie dokonał subsumcji przyjętych za ustalone faktów pod postanowienia umowy łączącej strony, nie zbadał też ważności postanowienia umownego, w którym zastrzeżono karę umowną i nie dokonał jego wykładni. Autor skargi wskazał także, że Sąd II instancji nie dokonał (nie rozważył) miarkowania nałożonej na powoda kary umownej, nie czyniąc żadnych ustaleń w tym zakresie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego stwierdzono, iż Sąd ten, rozpoznając nadzwyczajny środek odwoławczy w postaci skargi kasacyjnej, jest związany ustalonym stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie, czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c. jest *a limine* niedopuszczalny (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 czerwca 2006 r., IV CSK 100/06; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 211/06). Nadto oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4) k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. Oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić *prima vista*, bez zbytniego wgłębiania się w sprawę. Ujmując argumentację powoda, oczywistą zasadność skargi kasacyjnej skarżący uzasadnił tym, że Sąd II instancji dokonał błędnej oceny stanu faktycznego oraz nie miarkował wysokości kar umownych naliczonych przez stronę pozwaną. Podniesione, przez skarżącego zarzuty sprowadzają się, co do zasady, do oceny dowodów, co nie może być podstawą skargi kasacyjnej i w żadnym wypadku nie potwierdza jej oczywistej zasadności.

Mając powyższe rozważania na względzie orzeczono, jak w treści postanowienia (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj. z 2018r., Dz. U., poz. 265).

[SOP]

[f.n]